

Informace ze zdravotnictví Moravskoslezského kraje

Ústavu zdravotnických informací a statistiky
České republiky

Ostrava
22.6.2006

5

Alergologie a klinická imunologie - činnost oboru v Moravskoslezském kraji v roce 2005

*Allergology and Clinical Immunology - Activity in Branch
in the Moravskoslezsky Region in 2005*

Souhrn

Informace ze zdravotnictví kraje o činnosti oboru alergologie a klinická imunologie v Moravskoslezském kraji v roce 2005 obsahuje údaje o ambulanci péči v členění podle typu zdravotnického zařízení a podle území z oblasti personálního zajištění, činnosti a o dispenzarizovaných osobách pro vybrané diagnózy.

Summary

Information on health service activity in the branch of allergology and clinical immunology in the Moravskoslezsky region in 2005 contains data about out-patient care by type of establishment and by district of the region, data about personnel capacity, activity and about patients followed up for selected diagnoses.

Podkladem pro zpracování informace byly údaje z ročního výkazu o činnosti oboru, který vyplňuje každé ambulantní pracoviště alergologie a klinické imunologie všech zřizovatelů, včetně ambulantních částí lůžkových zařízení. Výkazy byly součástí Programu statistických zjišťování v ČR na rok 2005. Formuláře výkazů a pokyny jsou vystaveny na internetu www.uzis.cz [NZIS/Výkazy 2005]. Návratnost výkazů byla 100 %.

Edice IZK o činnosti oboru alergologie a klinické imunologie v předchozích letech jsou dostupné na internetových stránkách ústavu v části Rychlé informace.

Na 46 odděleních a pracovištích zabezpečovalo odbornou péči v kraji 43,68 lékařů a 44,40 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu (dále ZPBD). Pracovníci jsou vždy uváděni v tzv. přepočteném počtu, což je součet úvazků, včetně smluvních pracovníků. V průběhu roku byly nově zřízeny 2 ordinace lékaře specialisty, a to ve Frýdku-Místku a v Karviné. Na mapě jsou uvedena sídla všech pracovišť, včetně detašovaných, ve kterých je zabezpečena alergologická a imunologická péče.

Z celkového počtu lékařů pracovalo 18 % v ambulanci části nemocnic, 4 % na poliklinikách a 78 % v samostatných ordinacích lékařů specialistů. Na 100 tisíc obyvatel kraje připadlo 3,49 lékaře, v ČR to bylo 3,84 lékaře. Z grafu je zřejmý strmý nárůst lékařů od roku 2002, kdy došlo ke sloučení oboru alergologie s oborem klinická imunologie a ke společnému vykazování kapacit a činnosti, počet lékařů se v kraji navýšil o 12 % a v ČR o 30 %. V roce 2003 se počet lékařů navýšil o 10 % a meziroční nárůst lékařů v roce 2004 činil v kraji 20 %, v roce 2005 to bylo v kraji jen 2 % a v ČR 3 %.

Počet léčených pacientů vzrostl v kraji proti roku 2004 o 11 %, také počet ošetření-vyšetření (dále jen ošetření) vzrostl o 5 %. Nejvíce ošetření poskytly pacientům samostatné ordinace lékařů specialistů a to 83 %. Téměř třetinu (29 %) všech léčených pacientů tvořily děti ve věku do 14 let (ČR 28 %). Na 1 úvazek lékaře připadlo ročně v kraji 6 266 (ČR 6 174) ošetření a 2 588 (ČR 2 303) léčených pacientů. Počet ošetření na 1 léčeného pacienta byl nejvyšší shodně jako v roce 2004 v okresech Bruntál, Opava a Ostrava 3,1, nejnižší v okrese Nový Jičín 1,6, průměr za kraj dosáhl 2,4 ošetření (ČR 2,7).

V průměru bylo aplikováno 1 léčenému pacientovi 2,4 kožních testů (ČR 2,9). Na 100 léčených připadlo 10,8 pacientů léčených specifickou hyposenzibilizací (ČR 14,1) a u 3,4 pacientů na 100 léčených byla zahájena individuální injekční nebo perorální specifická imunoterapie alergenem (ČR 3,4). Lékaři měli k dispozici 41 spirometrů, z toho 24 % bylo starších 8 let. Na jednom spirometru bylo provedeno v kraji 1 234 a v ČR 1 411 výkonů.

V roce 2005 se sledovalo 10 vybraných diagnóz ve čtyřech věkových kategoriích. Jeden pacient může být uveden i vícekrát, pokud je léčen na více diagnóz. Dlouhodobě se sledují čtyři diagnózy - atopická dermatitida L20, pollinosa J30.1, stálá alergická rýma J30.3 a astma bronchiale J45.9. Proti roku 2004 nebyla již zařazena diagnóza alergické astma J45.0 a přibýlo podrobné členění astma bronchiale na čtyři stupně: 1 - intermitentní, 2 - lehké perzistující, 3 - středně těžké perzistující a 4 - těžké perzistující. Vykazující jednotky až na výjimky změnu akceptovaly a správně na výkaze uváděly pouze astma bronchiale v členění na stupně závažnosti. Pro následující rok chce odborná společnost alergologie a klinické imunologie upřesnit metodiku a sledovat oba typy astmatu – alergické a nealergické - dohromady jako J45. Z tohoto důvodu nesrovnáváme s loňským rokem výskyt astma bronchiale J45.9.

Nejčastějším důvodem dispenzarizace zůstala jako v roce 2004 senná rýma (J30.1) v přepočtu na 10 tis. obyvatel 311 (ČR 318) onemocnění, nárůst pacientů byl proti loňskému roku o 10 %. Shodně jako v roce 2004, pouze o 1 %, vzrostla stálá alergická rýma (J30.3), na 10 tis. obyvatel činil počet dispenzarizovaných 117 (ČR 148) případů. Atopická dermatitis (L20,-) se vyskytovala nejvíce u dětí 0-5 let (27 %) a 6-14 let (26 %), krajská relace na 10 tis. obyvatel 74 případů nedosáhla průměru za ČR 80.

Od roku 2004 se sledují dispenzarizovaní pacienti pro dalších šest diagnóz ze skupiny poruch mechanismu imunity a systémových onemocnění pojivové tkáně. K 31.12.2005 bylo na 10 tisíc obyvatel kraje sledováno 11 pacientů s diagnózou D80 imunodeficience s převahou poruch protilátek (ČR 26) a 4 pacienti s diagnózou D83 běžná variabilní imunodeficience (ČR 20). Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně jsou důvodem dispenzarizace v 85 případech, Wegenerova granulomatóza a jiné nekrotizující vaskulopatie v 10 případech, systémový lupus erythematosus ve 34 případech a dermatomyositis v 10 případech.

Počet dispenzarizovaných na počet obyvatel v členění do okresů není uveden, protože zatímco na úrovni kraje ho lze považovat za ukazatel nemoci, ve skutečnosti je silně závislý na rozložení sítě ordinací. Dispenzarizovaní pacienti se vykazují podle umístění zdravotnického zařízení, které navštěvují, nikoli podle svého trvalého bydliště.

ÚZIS ČR

Moravskoslezský krajský odbor

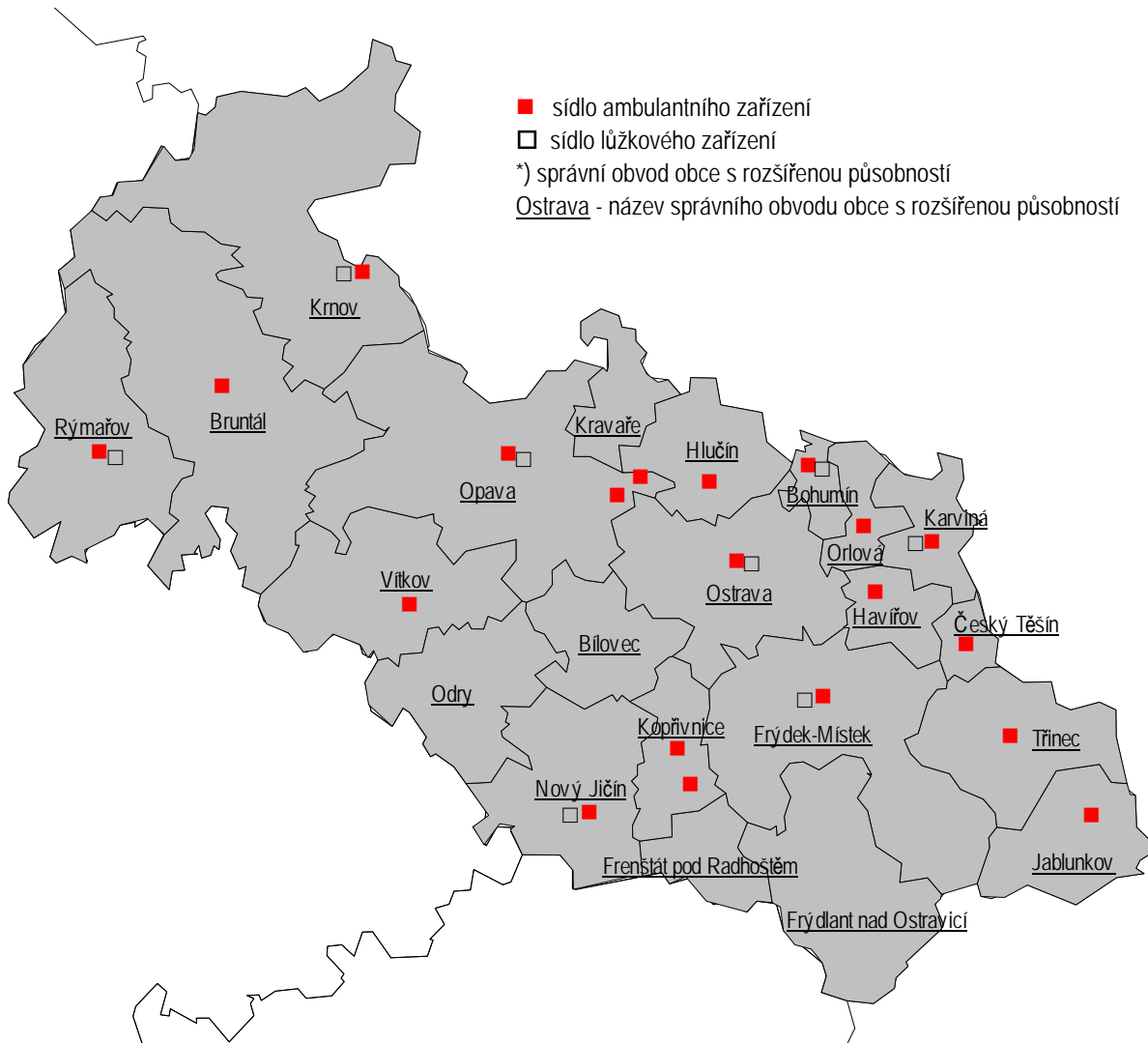
17. listopadu 1790

708 52 Ostrava-Poruba

tel.: 596 913 523

e-mail: kozlikova@uzis.cz; <http://www.uzis.cz>

**Síť zdravotnických zařízení Moravskoslezského kraje
poskytujících ambulantní péči oboru alergologie
a klinické imunologie dle ORP *)**

Mapa znázorňuje umístění zdravotnických zařízení, vč. detašovaných pracovišť, bez ohledu na jejich počet.

Zajištění ambulantní péče podle druhu zdravotnických zařízení a podle území

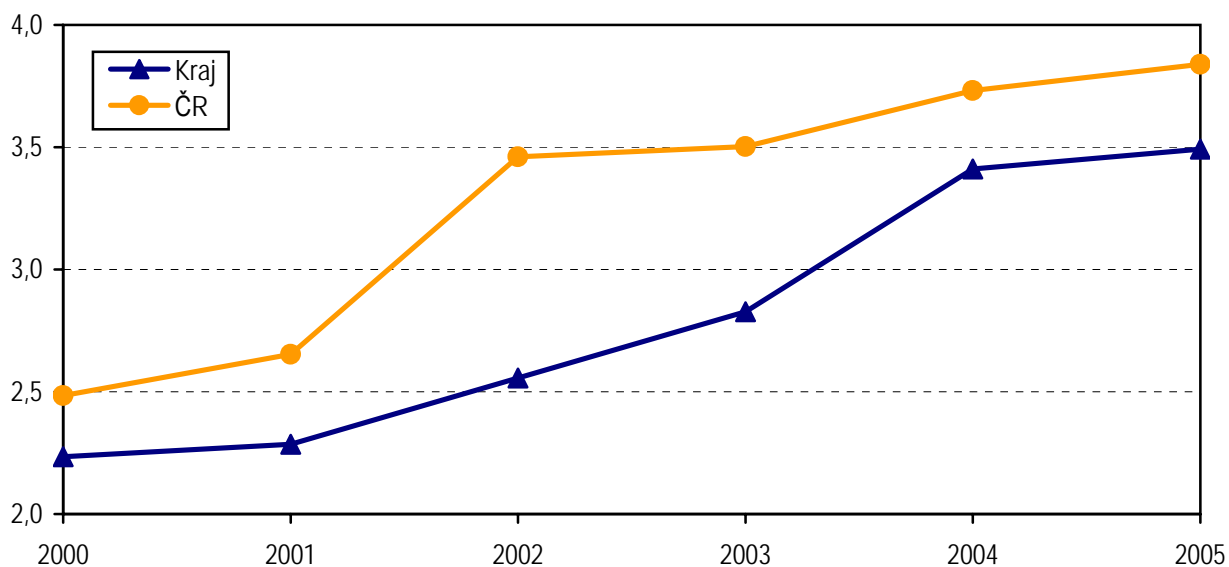
Ukazatel	Počet ZZ a pracovišť	Počet pracovníků ¹⁾		Počet léčených pacientů		Počet ošetření - vyšetření		
		lékaři	ZPBD ²⁾	celkem	z toho děti ³⁾ (v %)	celkem	na 1 lékaře	na 1 léčeného pacienta
podle druhu zdravotnických zařízení								
Ambulantní část lůžkových ZZ	11	7,83	8,60	15 948	15,5	37 547	4 795	2,4
Samost. ordinace lékařů specialistů	32	34,15	34,10	94 502	30,9	227 190	6 653	2,4
Ostatní ambulantní zařízení	3	1,70	1,70	2 574	34,3	8 977	5 281	3,5
podle území (okres, kraj, ČR)								
Bruntál	5	4,50	4,90	10 897	25,1	34 320	7 627	3,1
Frýdek-Místek	7	9,85	10,50	34 641	33,7	60 776	6 170	1,8
Karviná	8	8,43	9,50	17 893	25,4	46 896	5 563	2,6
Nový Jičín	6	3,80	3,60	15 005	28,0	24 111	6 345	1,6
Opava	5	5,00	4,00	10 131	35,9	31 440	6 288	3,1
Ostrava	15	12,10	11,90	24 457	23,5	76 171	6 295	3,1
Moravskoslezský kraj	46	43,68	44,40	113 024	28,8	273 714	6 266	2,4
ČR	377	393,59	500,46	906 253	27,8	2 429 850	6 174	2,7

¹⁾ Součet úvazků, vč. smluvních

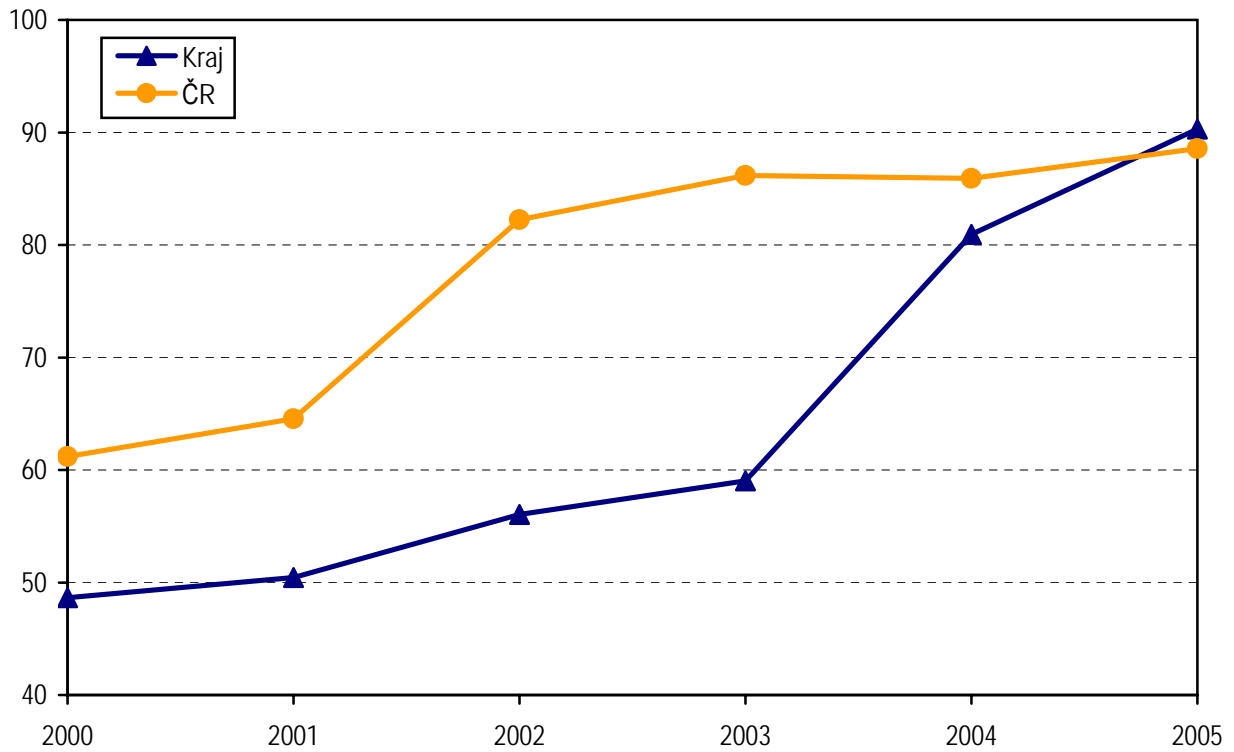
²⁾ ZPBD - zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu dle zákona č. 96/2004 Sb., o nelékařských zdravotnických povoláních, § 5 - § 21

³⁾ Děti ve věku 0 - 14 let

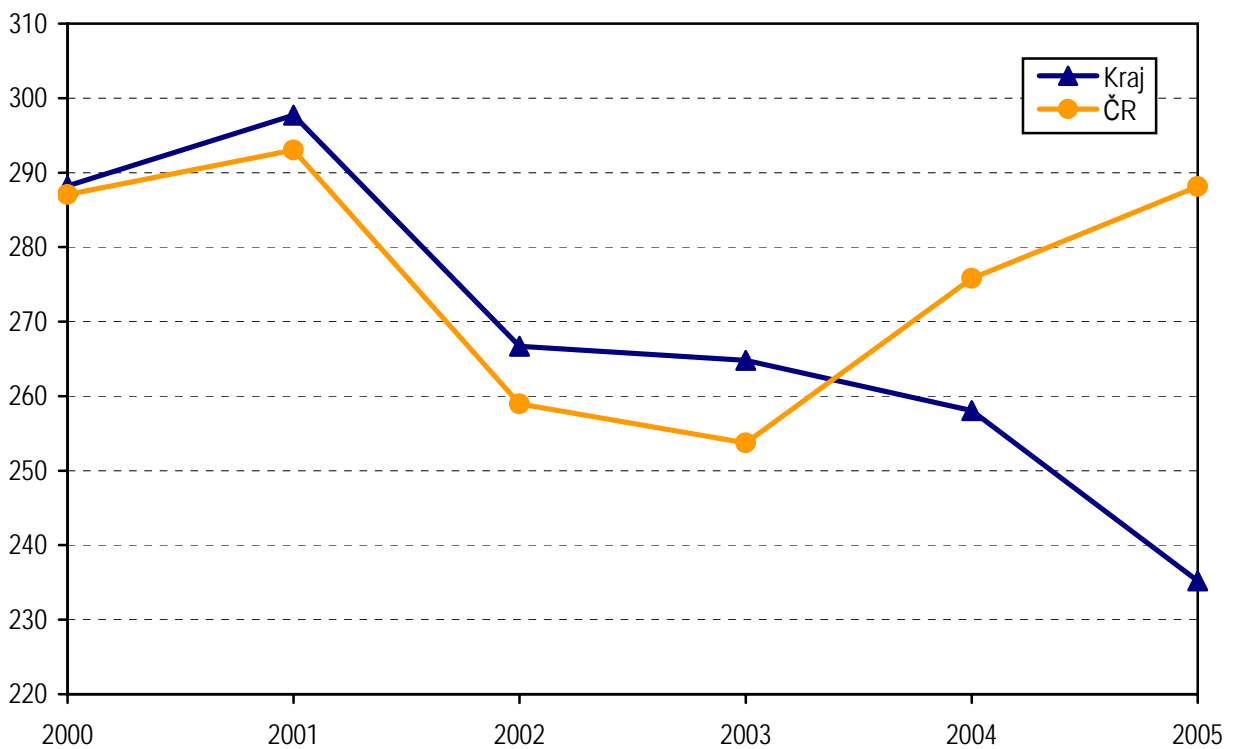
**Počet lékařů na 100 000 obyvatel
- vývoj v letech 2000 - 2005**

**Počet léčených pacientů na 1 000 obyvatel
- vývoj v letech 2000 - 2005**

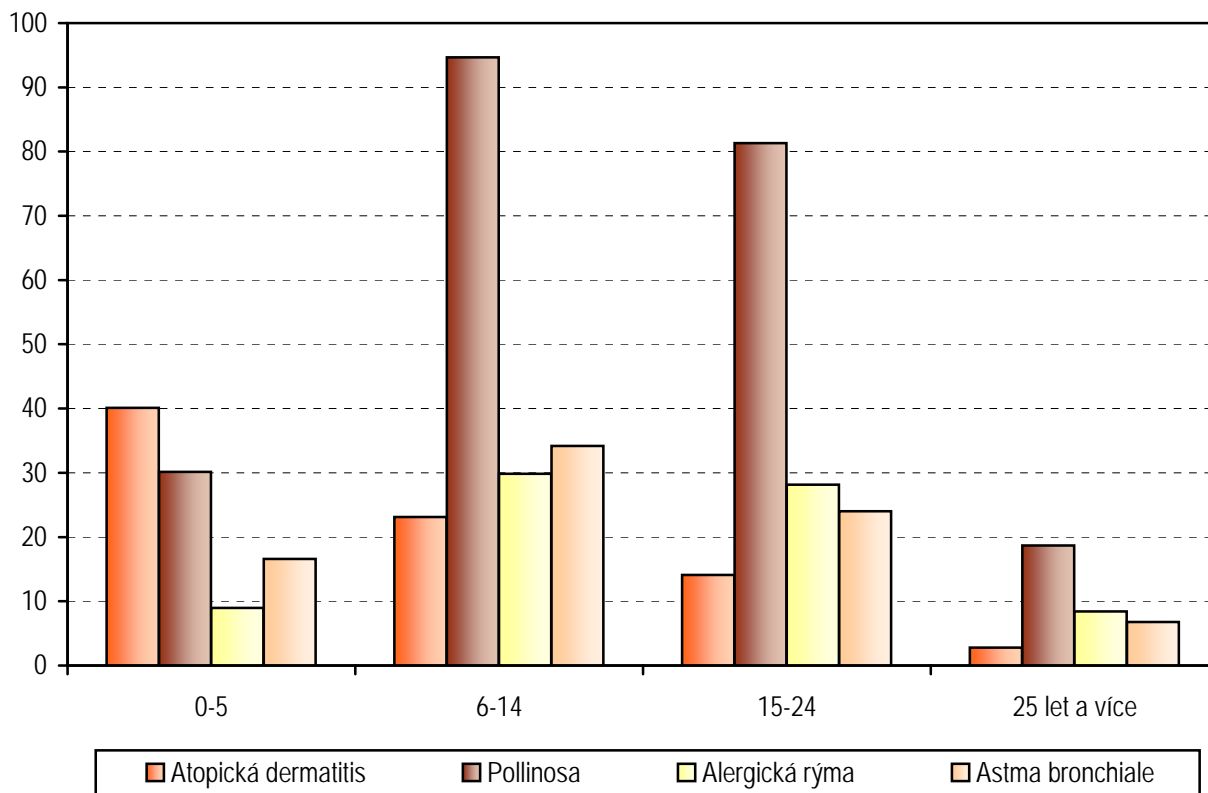
**Počet kožních testů na 100 léčených pacientů
- vývoj v letech 2000 - 2005**

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu

Vybraná onemocnění (diagnóza MKN 10)	Počet dispenzarizovaných osob						
	celkem	z toho ve věku (v %)				kraj na 10 tis. obyvatel	ČR na 10 tis. obyvatel
		0-5 let	6-14 let	15-24 let	25 let a více		
Atopická dermatitis (L20.-)	9 205	26,6	25,6	22,8	24,9	73,59	79,92
Pollinosa (J30.1)	38 905	4,7	24,8	31,2	39,3	311,05	318,25
Stálá alergická rýma (J30.3)	14 662	3,7	20,8	28,7	46,9	117,22	148,15
Astma bronchiale (J45.9)	13 618	7,5	25,6	26,3	40,6	108,88	180,97
Imunodeficiency s převahou poruch protilátek (D80.-)	1 421	12,2	22,1	17,6	48,1	11,36	26,23
Běžná variabilní imunodeficiency (D83.-)	476	16,0	30,5	27,7	25,8	3,81	16,56
Wegenerova granulomatóza a jiné nekrotizující vaskulopatie (M31.-)	10	-	-	10,0	90,0	0,08	0,23
Systémový lupus erytematosus (M 32.-)	34	2,9	11,8	20,6	64,7	0,27	0,41
Dermatomyositis (M33.-)	10	10,0	-	50,0	40,0	0,08	0,11
Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně (M35.-)	85	-	5,9	25,9	68,2	0,68	1,52

Počet dispenzarizovaných pacientů podle věkových skupin na 1 000 obyvatel téže věkové skupiny - rok 2005

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu v okresech

Území (okres, kraj, ČR)	Počet dispenzarizovaných na vybranou diagnózu na 100 léčených					
	Atopická dermatitida (L20.-)	Pollinosis (J30.1)	Stálá alergická rýma (J30.3)	Astma bronchiální (J45.9)	Imunodeficiency s převahou poruch protilátek (D80.-)	Běžná variabilní imunodeficiency (D83.-)
Bruntál	6,6	31,2	17,3	6,6	3,1	0,2
Frydek-Místek	7,3	25,6	6,4	4,2	0,9	0,4
Karviná	6,2	35,7	17,7	19,6	2,3	0,2
Nový Jičín	8,7	37,4	12,6	10,7	0,8	0,3
Opava	16,5	32,1	13,0	12,6	0,3	0,1
Ostrava	7,6	46,6	17,1	20,7	0,9	0,9
Moravskoslezský kraj	8,1	34,4	13,0	12,0	1,3	0,4
ČR	9,0	36,0	16,8	20,5	3,0	1,9

Počet dispenzarizovaných pacientů pro pollinosis na 1 000 obyvatel - vývoj v letech 2000 - 2005

